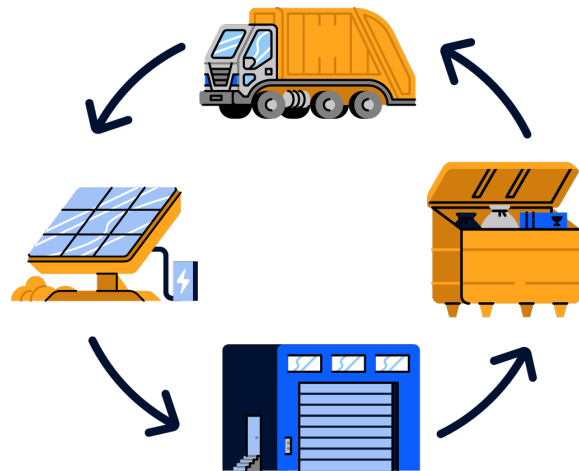

Het Versnellingshuis helpt ondernemers de (volgende) stap te zetten naar circulariteit. Dat doen we door ondernemers te inspireren, informeren en ondersteunen via drie programmaliijnen:

1. Matchmaking: met het Versnellingshuis heb je een groot netwerk van ondernemers, experts en versnellingspartners tot je beschikking.
2. Maatwerk: de experts van het Versnellingshuis staan (kosteloos) voor je klaar om antwoord te vinden op jouw specifieke vraag, waarbij we je bijvoorbeeld kunnen koppelen aan kennisinstellingen, producenten, leveranciers, versnellingspartners of andere ondernemers.
3. Moonshots: ook wel circulaire ketenprojecten of doorbraakprojecten genoemd waarin meerdere partijen en schakels uit de keten zijn betrokken. Het Versnellingshuis biedt jaarlijks aan vijf van dergelijke Moonshots ondersteuning om samen met ondernemers de keten te helpen veranderen naar circulariteit.

Wat zijn Moonshots?

Moonshots vormen naast Matchmaking en Maatwerk één van de drie programmaliijnen van het Versnellingshuis. Moonshots zijn potentiële majeure ketendoorbraken, die een landelijke uitstraling en impact hebben. Mogelijk zelfs internationaal. Doorbraken die leiden tot een nieuw normaal rondom een bepaald onderwerp en daarbij aantoonbare impact hebben op het bereiken van de circulaire economie.

Om een circulaire economie te realiseren is in sommige ketens een sectorbrede transitie nodig. Niet alleen gedragen door enkele koplopers, maar door de hele keten. Voor een succesvol initiatief zijn dan meerdere partijen binnen een sector nodig: de hele keten moet meedoen. Daarmee zijn Moonshots vaak complex van aard en door de markt zelf moeizaam tot stand te brengen. Om die reden investeert het Versnellingshuis in de procesaanpak van dergelijke doorbraakprojecten, denkt mee, zet het netwerk in, betreft de juiste experts en bemiddelt tussen ketenpartners of zoekt nieuwe partijen die kunnen bijdragen.

Het Versnellingshuis is erbij vanaf de eerste verkenning en het zoeken naar draagvlak tot aan zelfstandige realisatie in de markt. Jaarlijks kiest het Versnellingshuis uit alle goede initiatieven vijf van deze Moonshots waarin ondernemers met ons samenwerken om een hierin een circulaire transitie te realiseren in de keten; echte doorbraken!

Waar komt de term 'Moonshots' vandaan?

Begin jaren '60 formuleerde president Kennedy de ambitie om aan het eind van dat decennium een man op de maan te hebben. Natuurlijk een Amerikaan in het bijzonder. Inmiddels weten we dat de ambitie is gerealiseerd, maar toen deze werd uitgesproken was dat natuurlijk nog hoogst onzeker. Wel was duidelijk dat de Amerikanen alles op alles zouden zetten om de ambitie te realiseren met inzet van de beste middelen, denkkracht en technieken. Daar ligt dus de parallel met onze ambitie voor een volledig circulaire economie in 2050 en de helft minder gebruik van primaire grondstoffen in 2030. Een uitdaging die we met elkaar willen aangaan. Om deze ambitie te realiseren hebben we de beste middelen, denkkracht en technieken nodig. Vandaar de term Moonshots!

We choose to go to the Moon. We choose to go to the Moon...We choose to go to the Moon in this decade and do the other things, not because they are easy, but because they are hard; because that goal will serve to organize and measure the best of our energies and skills, because that challenge is one that we are willing to accept, one we are unwilling to postpone, and one we intend to win, and the others, too.

- John F. Kennedy

Doelstelling Moonshots

De ambitie is om de circulaire economie in Nederland te versnellen door per jaar tenminste vijf Moonshots te identificeren en te ondersteunen die aansluiten op de adviezen voor concrete circulariteitsdoelen binnen de transitieagenda's uitgewerkt in de advies routekaarten. Deze routekaarten dienen als bouwstenen voor het Nationaal Programma Circulaire Economie. Zie [hier](#) kamerbrief Stand van zaken concretisering doelen voor circulaire economie.

Wanneer is er sprake van een Moonshot?

Moonshots kennen een diverse ontstaansgeschiedenis. Vaak gaat het om bestaande initiatieven waarbij marktpartijen, al dan niet ondersteund door een ketenregisseur, al een vorm van samenwerking en coalitievorming zijn aangegaan. Zo zijn er naast de voorstellen die vanuit gerichte uitvragen aan de markt onder de aandacht komen van het Versnellingshuis, projecten die ook icoonprojecten zijn bij één van de transitieagenda's, initiatieven die zijn voortgekomen uit versnellingstafels, de MKB-ketensubsidieregeling of voorstellen die ontstaan vanuit contacten met branches, regionale versnellingspartners of expertoverleggen. Maar ook kan het voorkomen dat het gaat om een doorbraakprojecten die we in eerste instantie niet kenden, maar trots zijn dat we deze kunnen ondersteunen.

Om het 'label' Moonshot te krijgen en de daarbij behorende ondersteuning moeten er aan een aantal minimale voorwaarden/criteria worden voldaan. Deze voorwaarden zijn vastgesteld door de oprichters van het Versnellingshuis. Elk initiatief wordt getoetst aan deze voorwaarden/criteria door de Stuurgroep van het Versnellingshuis. De Stuurgroep besluit uiteindelijk welke initiatieven ondersteuning ontvangen in het Moonshots programma. We streven ernaar om jaarlijks een vijftal Moonshots te ondersteunen.

Voorwaarden & criteria

1. Draagt bij aan de circulaire economie

Uitvoering van het doorbraaktraject leidt tot een meetbare groei van de realisatie van de transitie naar een circulaire economie. Bovendien leidt het daarmee vaak ook tot een reductie van de Co2-uitstoot. Moonshots hebben een stevige meetbare impact op het verminderen van afval en het vergroten van het gebruik van secundaire materialen.

2. Werkt toe naar een mark gedragen business propositie

Een doorbraaktraject is gericht op de kracht van de markt. De markt moet hierop willen bewegen en bestaat daarom vaak uit een propositie voor een voorgestelde oplossing, product of dienst in de pre-competitieve fase. Het kan daarom ook gaan om een beleidswens. Het doel is om uiteindelijk een nieuwe circulaire norm van het bedrijfsleven te introduceren waarin partijen willen investeren. Doordat knelpunten zijn weggenomen, kennis is vergroot en partijen bijeen zijn gebracht.

3. Rijk voor versnelling/ schaalsprong

Het doorbraaktraject kan tot een schaalsprong van bedrijfsactiviteiten leiden en is rijp voor versnelling in de pre-competitieve fase.

4. Niet één probleemeigenaar; meerdere ketenpartners

Een doorbraakproject vergt inzet en betrokkenheid van meerdere bedrijven en organisaties tegelijkertijd. Het vraagstuk is essentieel voor de transitie naar een circulaire economie en gaat de kracht en reikwijdte van een individueel bedrijf te boven. Een aanpak van een complete keten of sector is vereist om een doorbraak te realiseren.

5. Heeft Nationale allure of impact en Internationale uitstraling

Doorbraken zullen leiden tot een nieuw normaal rondom een bepaald onderwerp en daarbij meetbare impact hebben in de transitie naar een circulaire economie. De projecten zijn complex van aard en de markt brengt ze zelf moeizaam of vanuit maatschappelijk perspectief langzaam tot stand.

6. Draagt bij aan de missie en doelen uit de Transitieagenda's als bouwstenen voor een Nationaal Programma Circulaire Economie (NPCE)

Met het Nationaal Programma Circulaire Economie (NPCE) wil het kabinet structuur en overzicht geven in de transitie naar een circulaire economie. Alleen met concretere en tastbare doelen is het mogelijk om helder te maken wat een circulaire economie betekent en hoe we daar naartoe gaan werken. De concrete doelen die de Transitieteams Kunststoffen, Consumptiegoederen, Circulaire Bouweconomie en Circulaire Maakindustrie hebben uitgewerkt per productgroep bieden ons focus op benodigde doorbraken. Een potentiële Moonshot moet concreet inzicht geven hoe het doorbraakproject een bijdrage levert aan deze concrete doelen zoals opgesteld in de advies routekaarten door de Transitieagenda's. Zie [hier](#) kamerbrief Stand van zaken concretisering doelen voor circulaire economie.

7. Investering nodig

Er is een substantiële investering nodig om een doorbraakproject van de grond te krijgen. Naast procesgeld voor de opstartfase zijn investeringen nodig voor de realisatiefase.

Planning Moonshots

Moonshots Fasen

Een Moonshot kent een complexe dynamiek, een flexibele aanpak en doorloopt vier onderscheiden fases. Het gaat daarbij niet zozeer alleen om een technische innovatie maar om het creëren van een nieuw normaal tussen markt en overheid met, indien nodig, aanpassing van regels en wetten. Dit betekent dat in de onderscheiden fases altijd in een brede coalitie wordt gewerkt met een sterke sturing vanuit de markt. Doel van de aanpak is onder meer om partijen die werken aan het nieuwe normaal **investment ready** te krijgen.

De Stuurgroep besluit uiteindelijk of een project aan te merken is als Moonshot of rijp is voor een volgende fase op basis van het advies van de kerngroep en Kernteam grondstoffenakkoord (dat als klankbordgroep fungeert). We gaan nadrukkelijker samenwerken met de Transitieagenda's.

We onderscheiden de volgende vier Moonshots fases:

Fase 0: plan van aanpak

Het doel van deze fase is om zoveel mogelijk voorstellen die een Moonshot zouden kunnen worden in het vizier van het Versnellingshuis te krijgen. Hier ligt een belangrijke taak van het Versnellingshuis om ervoor te zorgen dat de bekendheid van en uitleg over het programmaonderdeel Moonshots verder wordt vergroot.

De partners van het Versnellingshuis zijn in deze fase vanuit de eigen organisatie actief betrokken en kunnen ook onderwerpen zelf aandragen en voorbereiden. Van belang is hier om de verwachtingen van aanvragers goed te managen.

Door indiende partijen wordt een voorstel uitgewerkt (max 4-6 A4) waarin is beschreven wat het idee is van het Moonshot project, hoe het project tot stand is gekomen, hoe het project voldoet aan de criteria en hoe fase 1 er voor dit project uit zou kunnen zien. De behoefte aan ondersteuning wordt in het voorstel geconcretiseerd, zodat de verwachtingen bij partijen hierover voorafgaand voldoende duidelijk zijn. Deze kan bijvoorbeeld bestaan uit de toegevoegde waarde die we bieden vanuit onze onafhankelijke positie en de verbindende kracht van het gecombineerde netwerk binnen het Versnellingshuis, het beschikbaar stellen van tools, organiseren van ronde tafels, personele betrokkenheid bij Moonshots of het bieden van procesondersteuning (en mogelijke financiering daarvan). Goedkeuring van een Moonshot betekent niet dat dit ongelimiteerde toegang tot fondsen met zich meebrengt.

Fase 1: Verkenning

In deze fase ligt de nadruk op het verder verkennen van de inhoud en vormgeven van de aanpak van het project zelf. Door het uitvoeren van een probleemanalyse worden in eerste instantie de belangrijke belemmeringen binnen de keten vastgesteld en risico's voor het project in kaart gebracht. Het versnellingshuis kan met procesondersteuning en met behulp van haar netwerk helpen om scherper te krijgen hoe die belemmering weggenomen kan worden. Vervolgens worden mogelijke oplossingsrichtingen en kansen geïdentificeerd met een daarop afgestemde aanpak en organisatiestructuur. Het is belangrijk dat in deze fase meer ketenpartners enthousiast raken en dat verdere coalitievorming gestalte krijgt. Het organiseren van ketenbijeenkomsten is een mogelijkheid om de coalitie te verstevigen en te toetsen of er draagvlak is om tot uitvoering over te gaan.

Het resultaat van deze fase is een projectplan, inclusief roadmap voor fase 2 met bijbehorend financieringsplan. Het plan geeft een helder beeld over wat er nodig is en welke partijen nodig zijn om de productgroep of keten over een bepaalde tijd circulair te maken. Voor het financieringsplan wordt altijd eerst de mogelijkheid verkend of partijen zelf (een deel van) deze kosten willen dragen. Daarnaast wordt onderzocht welke bestaande (subsidie- en/of ondersteunings) regelingen mogelijk passend zijn op het vervolgtraject.

Het Versnellingshuis biedt in deze fase actieve ondersteuning en treedt op als opdrachtgever (en waar nodig financier) van de verkenning. Deelnemers aan de Moonshot blijven initiatiefnemer en verantwoordelijk voor het proces. Een begeleidingscommissie, aangesteld door het Versnellingshuis, bewaakt de doelmatigheid en voortgang van de aanpak, selecteert de juiste mix voor inzet en ondersteuning vanuit het Versnellingshuis en denkt mee over de wijze waarop overgegaan kan worden naar fase 2. De begeleidingscommissie bestaat uit vertegenwoordiging van het Versnellingshuis zelf, maar kan daarnaast bijvoorbeeld ook uit leden vanuit de transitieagenda, beleidskant of sector zelf komen (mits onafhankelijkheid gewaarborgd).

Tijdens fase 1 treedt het Moonshot toe tot het leernetwerk van Moonshots dat is opgebouwd waar ze elkaar inspireren, kennis en ervaringen delen. De Stuurgroep besluit, op advies van de Kerngroep, of een Moonshot fase 1 heeft afgerond en kan doorstromen naar fase 2.

Fase 2: Uitvoering

Deze fase staat in het teken van het gezamenlijk werken aan het wegnemen van belemmeringen en toewerken naar de juiste condities om uiteindelijk te komen tot investeringen in haalbare circulaire business cases. Er zal een voor de aanpak passende (programma)structuur worden ingericht met daarin een voorziene belangrijke rol ook voor marktpartijen en brancheorganisaties. Een typische doorlooptijd voor deze fase is 2 tot 3 jaar. De regie ligt nu meer bij de 'coalition of the willing'.

Het Versnellingshuis blijft verbonden met de aanpak en heeft hier de rol om op aanvraag van het projectteam in deze fase netwerk- en samenwerkingsmogelijkheden te bieden om eventuele knelpunten op te lossen. Ook hier geldt dat per project gekeken wordt op welke manier en waar in het proces het Versnellingshuis ondersteuning kan bieden. Hiervoor is het nodig dat het Versnellingshuis zicht houdt op de voortgang van de Moonshot, samenhang zoekt met andere doorbraaktrajecten en aansluiting op beleid of te ontwikkelen beleid waarborgt.

Fase 3: Opschalen

In deze fase komt het doorbraakproject op een financierbare businesscase en starten investeringen. Hiermee start de competitieve fase. Het Versnellingshuis heeft hier geen actieve rol.